

YHDENVERTAISUUS- ja TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Tulkkauspalvelu, ulkomaanmatka, tulkkaustarve, kohtuullinen mukautus

Diaarinumero: YVTLTK/4XX/2018

Antopäivä: XX.XX.2020

Hakija on oikeutettu Kelan tulkkauspalveluun ja hän toivoi tiettyjä tulkkeja ulkomaanmatkalleen. Kela ei tarjonnut näitä tulkkeja, koska tulkit eivät kuuluneet hakijan hankinta-alueelle. Hakija myöhemmin tarkensi tarvitsevansa kahta espanjan kielen taitoista tulkkia, jonka perusteella toista hakijan toivomaa tulkkia tarjottiin hakijalle. Hakija katsoi lisäksi, että hänen yhdenvertaisuuttaan rikotaan verrattuna kuuleviin matkustajiin, kun hän joutui yksilöimään hänen tulkkaustarpeensa ulkomaanmatkalla.

Kela totesi, että on palveluntarjoajana halunnut asettaa tulkkaustarpeen yksilöinnistä edellytyksen, jonka tarkoitus oli tuottaa laadukasta tulkkauspalvelua. Lisäksi Kela vetosi kustannusten hallintaan. Kela lisäksi totesi, että asiakas voi vielä viikkoa ennen matkaa täsmentää tulkkauksen tarvetta ja myös ulkomaanmatkan aikana tehdä lisätilauksen, jos hän huomaa tarvitsevansa tulkkausta ennakoitua enemmän.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi tulkkaustarpeen yksilöinnin osalta, että Kelan asettama edellytys koskien tulkkaustarpeen yksilöintiä koski kaikkia tulkkauspalvelun asiakkaita. Tämä on ollut myös riippumatonta siitä, onko kyseessä ulkomailla tai kotimaassa tapahtuva tulkkauspyyntö. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella ei syntynyt sellaista perusteltua olettaa, että hakijaa olisi kohdeltu eri tavoin kuin muita tulkkauspalvelun asiakkaita, jotka olivat hakijan kanssa vertailukelpoisessa asemassa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi hakijan tulkkitoiveiden osalta, että Kela oli tarjonnut hakijalle tulkit hänen hankinta-alueeltaan. Kela oli huomioinut hakijan pyynnön espanjan kielen taitoisesta tulkista. Toinen tulkki on ollut hakijan toivoma, mutta toisen tulkin osalta Kela oli katsonut, ettei asiassa ole syytä ylittää hankinta-alueiden rajoja. Hakijalle oli joka tapauksessa tarjottu kahta espanjan kielen taitoista tulkkia. Hakijalla ei ole subjektiivista oikeutta saada haluamaansa tulkkia, vaikka Kelan on huomioitava tulkkauspalvelulain 10 §:n mukaisesti hakijan yksilölliset tarpeet. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että asiassa ei ole syntynyt yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaista syrjintäolettaa kohtuullisten mukautusten epäämisestä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei saadun selvityksen perusteella ole objektiivisesti arvioiden aiheutta olettaa Kelan kohdelleen hakijaa yhdenvertaisuuslain 8 §:ssä tarkoitetun syrjinnän kiellon vastaisesti. Näin ollen hakijan hakemus hylättiin.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Hakijalla on kuulovamma. Hänelle on myönnetty Kansaneläkelaitoksen (Kelan) tulkkauspalvelupäätöksellä oikeus saada Kelalta tulkkauspalvelua.

Hakija on toivonut ulkomaanmatkalleen tiettyjä tulkkeja. Kela ei ole tarjonnut näitä tulkkeja, koska he eivät ole kuuluneet hakijan hankinta-alueelle, jonka Kela on määritellyt. Hakija on myöhemmin kertonut, että tarvitsee espanjan kielen taitoisen tulkin. Kela on tällä perusteella tarjonnut hakijalle kahta espanjan kielen taitoista tulkkiä, joista toinen oli hakijan alun perin toivoma tulkki toiselta hankinta-alueelta. Lisäksi Kela on pyytänyt yksityiskohtaisia tietoja hakijan tulkkaustarpeesta koskien ulkomaanmatkaa. Tämä on tarkoittanut esimerkiksi tietoa siitä, milloin hän tarvitsee matkallaan tulkkiä.

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta antaa Kelalle asiassa huomautuksen.

Hakijan perustelut

Kelan tulkkauspalvelu ei huomioi hakijan yksilöllisiä tarpeita lain tarkoittamalla tavalla, eikä yhteistyö Kelan välityskeskukseen kanssa ole sujuvaa. Ennen Kelan uutta sopimuskautta palvelu jousti paremmin hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Suomi on jaettu kuuteen hankinta-alueeseen, mikä tarkoittaa, että hakija voi saada tulkkauspalvelua vain tietyllä hankinta-alueella työskenteleviltä tulkeilta.

Hakija on toivonut tiettyjä tulkkeja ulkomaanmatkalle, jotta tulkin kanssa yhteistyö sujuu ja tulkkaus on oikeanlaista. Hakija on kuitenkin tarvinnut espanjan kieltä osaavaa tulkkiä ja tällainen tulkki löytyisi toiselta hankinta-alueelta. Kela ei varannut kyseistä tulkkiä matkalle perustellen asiaa hankintalailla ja hankinta-alueiden rajoilla. Sopivaa tulkkiä Uudenmaan hankinta-alueelta ei kuitenkaan löydy.

Kela on luonut hankinta-alueiden rajat omavaltaisesti, eivätkä ne perustu lakiin. Sen vuoksi niiden ei pitäisi rajoittaa hakijan oikeutta saada itselleen sopivaa tulkkauspalvelua. Hakija haluaa saada rajoista riippumatta ne tulkit, joiden hän on arvioinut olevan hänen matkallaan sopivimmat. Tämä ottaisi myös tulkkauspalvelulain 10 §:n mukaisesti hänen yksilölliset tarpeensa huomioon.

Kela vaatii, että hakijan pitäisi jo etukäteen tietää ja määritellä, milloin hän tarvitsee matkallaan tulkkiä. Hakija katsoo, että tämä rikkoo hänen yhdenvertaisuuttaan verrattuna kuuleviin matkustajiin, koska hän ei tämän vuoksi voi muuttaa suunnitelmiaan matkalla spontaanisti.

Tulkkauspalvelulaki antaa hakijalle oikeuden joustavaan palveluun. Kela ei huomioi hakijan äidinkieltä tulkkipalvelua järjestettäessä, koska Kela on vaatinut tulkkauspalvelun tarpeesta selvityksiä suomen kielellä, vaikka hakijan äidinkieli on suomalainen viittomakieli. Hakija katsoo, että Kela rikkoo yhdenvertaisuuslain 5 §:n viranomaisen velvollisuutta edistää yhdenvertaisuutta, kun Kelan käsityksen mukaan pelkkä tulkkauspäätös ei ole riittävä peruste järjestää palvelua, vaan lisäksi asiakkaan tulee aina yksilöidä tulkkauspalvelun tarve.

Hakija katsoo, että Kelan tulkkivälityksen toiminta kohtelee asiakkaita eriarvoisesti, on sekavaa ja epävarmaa. Tämä vaikeuttaa hänen elämäänsä sekä vie yhdenvertaisuuden ja itsemääräämisoikeuden tunteen häneltä.

Vastaajan vastaus

Vastaaja kiistää syrjineensä hakijaa.

Vastaajan perustelut

Kela on järjestänyt vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua tulkkauspalvelulain nojalla 1.9.2010 lukien. Kela hankkii tulkkauspalvelut ulkopuolisilta palveluntuottajilta ja noudattaa tässä hankintalakia (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Uusi hankintakausi ja sen kautta uusi palvelumalli on käynnistynyt 1.1.2018.

Uudessa palvelumallissa tulkkauspalvelun järjestämisen tavoitteena on tuottaa asiakkaan palvelu mahdollisimman lähellä asiakkaan tulkkaustarvetta, lähipalveluna. Lähipalvelussa tulkkauspalveluun oikeutetulle asiakkaalle muodostetaan palvelunjärjestämisen alue. Alueen pohjana käytetään palveluntuottajia ja tulkkeja siltä hankinta-alueelta, jonka alueella asiakas asuu. Palvelujärjestämisen alue muodostetaan asiakkaan koti- tai asuinkuntaan tai lähelle koti- tai asuinkuntaa palvelua tuottavien palveluntuottajien tulkeista. Asiakkaalle voidaan muodostaa palvelunjärjestämisen alue myös kahden tai useamman hankinta-alueen tulkeista lähipalvelun varmistamiseksi. Jos asiakkaalla on tulkkauksen tarve oman palvelunjärjestämisen alueen ulkopuolella, palvelu järjestetään läheltä tulkkaustarpeen tapahtumapaikkakuntaa. Tulkkauustyö tehostuu, kun asiakkaan tarvitsemat tulkit tuotetaan läheltä asiakasta. Esimerkiksi matkustamiseen käytetty aika vähenee.

Tilatessaan tulkkia asiakkaan on kerrottava, mikä on tulkkauستانanne ja -tarve. Kela tarvitsee näitä tietoja tulkkauksen laadun varmistamiseksi, ja lisäksi tilaukseen välitettävä tulkki tarvitsee riittävästi tietoa laadukkaan tulkkauksen tuottamiseksi. Tulkkauksen tarpeen yksilöinti koskee myös ulkomaanmatkoja. Aiemman sopimuskauden aikana asiakkaan tarvitsemien tulkkauستuntien ilmoittaminen ei kuitenkaan ollut palvelun järjestämisessä keskeisessä roolissa, koska Kela korvasi palveluntuottajalle tuntihinnan sijaan päiväkohtaisen kokonaiskorvauksen riippumatta siitä, kuinka monta tuntia tulkki päivittäin tulkki.

Kustannusten hallinnan vuoksi Kela ei voi myöskään järjestää tulkkauستa ulkomaanmatkoille ilman, että sillä on ennakkoon mahdollisimman tarkasti tiedossa matkan aikana syntyvät kustannukset. Tämän vuoksi päiväkohtainen tulkkauksen tarve tulee kertoa etukäteen, eikä asiakas voi päättää palvelun käytöstä esimerkiksi vasta matkakohteessa. Kela toteaa, ettei voi järjestää tulkkauستa oletetun tarpeen perusteella tai mahdollisesti jossain vaiheessa syntyvän tulkkauksen tarpeen perusteella. Asiakas voi vielä viikkoa ennen matkaa täsmentää tulkkauksen tarvetta. Hän voi myös ulkomaanmatkalla tehdä lisätilauksen, jos hän matkan aikana huomaa, että tarvitsee tulkkauستa ennakoitua enemmän.

Kela katsoo, ettei sen menettelyä tiedustella tulkkauستilauksen yhteydessä tulkkauksen tarvetta voi voimassa olevan lainsäädännön mukaan pitää yksittäistä asiakasta

vammaisuuden perusteella syrjivänä toimintana. Hakija ei ole tullut epäsuotuisammin kohdelluksi muihin Kelan tulkkauspalvelun asiakkaisiin verrattuna.

Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksen (jatkossa VATU-keskus) saatujen tietojen mukaan hakijalla ei ole Kelan käytettävissä olevien tietojen mukaan mitään erityisiä kommunikaatiohaastetta suhteessa muihin Kelan tulkkauspalvelun asiakkaisiin. Hakija on 14.2.2018 tehnyt tulkkilauksen ja ilmoittanut, että vain kaksi tiettyä tulkkiä kelpaavat matkalle tulkeiksi. Hakijalle on tarjottu tulkkeja, joita hän on aiemmin käyttänyt matkoillaan ja jotka ovat hakijan hankinta-alueelta. Hakija ei ole näitä hyväksynyt. Hakija on 8.3.2018 tarkentanut tilausta tulkin espanjan kielen taito vaatimuksella. Tämän perusteella VATU-keskus on laajentanut hakua ja valituksi on tullut asiakkaan alkuperäisessä tilauksessa toivoma tulkki (itäinen välitysalue) ja toinen tulkki Uudenmaan alueelta. Hakija on edelleen vaatinut, että hän saa päättää siitä, kuka toinen tulkki tulee matkalle.

Kelan tulkkauspalvelun asiakkaille ei ole tulkkauspalvelulakiin perustuvaa subjektiivista oikeutta hakea tai valita Kelan järjestämää tulkkauspalvelua joltain tietyltä palveluntuottajalta tai sellaiseksi ehdottomaltaan, vaan palveluntuottaja määräytyy lähtökohtaisesti hankinnassa rakennetun puitejärjestelmän mukaisesti. Tulkkauspalvelua järjestettäessä otetaan kuitenkin huomioon mahdollisuuksien mukaan palvelunkäyttäjän toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet. Kela katsoo, ettei se ole menetellyt yhdenvertaisuuslain vastaisesti hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta jättää tutkimatta vaatimuksen antaa Kelalle huomautus lautakunnan toimivaltaan kuulumattomana.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakemuksen muilta osin.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kyse siitä, onko vastaaja syrjinyt hakijaa hänen vammaisuutensa perusteella, kun vastaaja ei ole tarjonnut hakijalle hänen toivomiaan tulkkeja toiselta hankinta-alueelta.

Lisäksi asiassa on kyse siitä, onko vastaaja syrjinyt hakijaa hänen vammaisuutensa perusteella, kun vastaaja on edellyttänyt yksityiskohtaisia tietoja ulkomaanmatkan tulkkaustarpeesta.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan syrjintä muun ohella vammaisuuden perusteella on kielletty ja syrjintää on myös kohtuullisten mukautusten epääminen.

Välittömänä syrjintänä pidetään yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan sitä, että jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Välillisenä syrjintänä pidetään yhdenvertaisuuslain 13 §:n mukaan sitä, että näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Yhdenvertaisuuslain 15 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla. Lain 15 §:n 2 momentin mukaan mukautusten kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen ihmisen tarpeiden lisäksi 1 momentissa tarkoitetun toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi muissa kuin työsuojeluviranomaisen toimivaltaan 22 §:n mukaan kuuluvissa asioissa kieltää asianomaista jatkamasta tai uusimasta syrjintää tai vastatoimia taikka määrätä tämän ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. Lautakunta voi asettaa antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annetun lain (133/2010, jäljempänä tulkkauspalvelulaki) 5 §:n mukaan oikeus tulkkauspalveluun on henkilöllä, jolla on kuulonäkövamma, kuulovamma tai puhevamma ja joka vammansa vuoksi tarvitsee tulkkausta työssä käymiseen, opiskeluun, asiointiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen, harrastamiseen tai virkistykseen. Lisäksi edellytyksenä on, että henkilö kykenee ilmaisemaan omaa tahtoaan tulkkauksen avulla ja hänellä on käytössään jokin toimiva kommunikointikeino.

Tulkkauspalvelulain 7 §:n mukaan se, jolle on myönnetty oikeus tulkkauspalveluun, voi käyttää palvelua myös ulkomaanmatkoilla, jos matka liittyy henkilön tavanomaiseen elämään, opiskeluun tai työssä käymiseen.

Tulkkauspalvelulain 10 §:n mukaan Kansaneläkelaitos voi järjestää tulkkauspalvelun joko tuottamalla palvelun itse tai hankkimalla sen muilta palveluntuottajilta. Kansaneläkelaitoksen tulee järjestää tulkkauspalvelu kokonaistaloudellisesti edullisimmin, huomioiden samalla asiakkaiden yksilölliset tarpeet. Vaativissa tulkkaustilanteissa palvelu voidaan järjestää siten, että käytettävissä on kaksi tai useampia tulkkeja. Tulkkauspalvelua järjestettäessä on otettava huomioon palvelunkäyttäjän toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkieltensä ja kulttuuritaustansa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivalta

Hakija on vaatinut, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta antaisi Kelalle asiassa huomautuksen. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tehtävistä yhdenvertaisuuslain alalla on säädetty kyseisen lain 20 §:ssä. Lautakunnalla ei ole säännöksen perusteella toimivaltaa antaa huomautuksia. Hakijan vaatimus huomautuksen antamiseksi Kelalle on näin ollen jätettävä tutkimatta lautakunnan toimivaltaan kuulumattomana.

Yhdenvertaisuuslain 1 §:n mukaan kyseisen lain tarkoituksena on muun muassa tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Hallintolain (434/2003) 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain esitöiden mukaan palveluperiaate ja viranomaisen tehtävien tuloksellinen hoitaminen merkitsevät sitä, että asiointi tulee voida tapahtua sekä hallinnossa asioivan että viranomaisen kannalta mahdollisimman nopeasti, joustavasti ja yksinkertaisesti sekä kustannuksia säästäen. (HE 72/2002 vp s. 57)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että se voi tutkia käsillä olevan asian muilta osin, vaikka lautakunnalla ei ole toimivaltaa asettaa asiassa hakijan vaatimaa seuraamusta ottaen erityisesti huomioon edellä mainittu yhdenvertaisuuslain tarkoitus, hallintolain palveluperiaate ja viranomaisen tehtävien tuloksellisen hoitamisen periaate.

Syrjintäolettan syntyminen

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan pelkkä väite tai epäily syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta ei riitä olettan syntymiseen. Täyttä näyttöä syrjinnästä tai vastatoimista ei kuitenkaan edellytetä, vaan riittävää on, että tuomioistuimelle tai muulle asiaa käsittelevälle toimivaltaiselle viranomaiselle syntyy esille tulleiden seikkojen valossa perustellusti olettan syrjinnän tai vastatoimien kiellon vastaisesta menettelystä. Olettama syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta voi perustua paitsi vireillepanijan, myös vastapuolen esille tuomiin seikkoihin taikka mahdolliseen muuhun asiaa käsiteltäessä saatuun selvitykseen. (HE 19/2014 vp s. 93.)

Tulkkaustarpeen yksilöinti

Tässä tapauksessa on riidatonta, että hakijalla on ollut oikeus saada tulkkausta ulkomaanmatkojaan varten ja että hakijalta on edellytetty tulkkauksen tarpeesta tarkempia tietoja. Kela on palveluntarjoajana halunnut asettaa tällaisen edellytyksen, jonka tarkoitus on ollut tuottaa laadukasta tulkkaukspalvelua. Lisäksi Kela on vedonnut kustannusten hallintaan. Myös tulkkaukspalvelulain 10 §:n mukaan Kelan on järjestettävä tulkkaukspalvelu kokonaistaloudellisesti edullisimmin. Kela on myös todennut, ettei se voi järjestää tulkkausta oletetun tarpeen perusteella tai mahdollisesti jossain vaiheessa syntyvän tulkkauksen tarpeen perusteella. Kela on lisäksi todennut, että asiakas voi vielä viikkoa ennen matkaa täsmentää tulkkauksen tarvetta ja myös ulkomaanmatkan aikana tehdä lisätilauksen, jos hän huomaa tarvitsevänsä tulkkausta ennakoitua enemmän.

Yhdenvertaisuuslain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen mukaan lain 10 §:n vaatimus tilanteiden vertailukelpoisuudesta viittaa siihen yleiseen periaatteeseen, että ihmisiä on samanlaisissa tapauksissa kohdeltava samalla tavalla. Jotta tilanteet olisivat säännöksessä tarkoitettussa mielessä vertailukelpoisia, niiden tulee olla rinnastettavissa toisiinsa oikeudellisesti merkityksellisten seikkojen osalta. (HE 19/2014 vp s. 70.)

Kelan asettama edellytys koskien tulkkaustarpeen yksilöintiä on koskenut kaikkia tulkkauspalvelun asiakkaita. Tämä on ollut myös riippumatonta siitä, onko kyseessä ulkomailla tai kotimaassa tapahtuva tulkkauspyyntö. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on aiemmassa ratkaisussaan (YVTltk 3xx/2018, xx.xx.2019, lainvoimainen) katsonut, ettei syrjintäolettamaa ollut syntynyt tapauksessa, jossa Kela kysyi lisätietoja ulkomaanmatkan tulkkaustarpeesta.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella ei ole syntynyt sellaista perusteltua olettamaa, että hakijaa olisi kohdeltu eri tavoin kuin muita tulkkauspalvelun asiakkaita, jotka ovat hakijan kanssa vertailukelpoisessa asemassa. Näin ollen yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaista syrjintäolettamaa ei tältä osin ole syntynyt.

Toive tietyistä tulkeista

Hakija on lisäksi toivonut tiettyjä tulkkeja ulkomaanmatkalle. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että kyseessä on ollut pyyntö kohtuullisiin mukautuksiin.

Yhdenvertaisuuslain 15 §:n mukaisissa kohtuullisissa mukautuksissa on kysymys luonteeltaan tapauskohtaisista, yksittäisessä konkreettisessa tilanteessa vammaisen ihmisen tarpeisiin vastaavista toimenpiteistä, joiden keskeisenä tarkoituksena on varmistaa vammaisen henkilön mahdollisuus nauttia tai käyttää avoimia palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Kela on tarjonnut hakijalle tulkit hänen hankinta-alueeltaan. Kela on huomionnut hakijan pyynnön espanjan kielen taitoisesta tulkista. Toinen tulkki on ollut hakijan toivoma, mutta toisen tulkin osalta Kela on katsonut, ettei asiassa ole syytä ylittää hankinta-alueiden rajoja. Hakijalle on joka tapauksessa tarjottu kahta espanjan kielen taitoista tulkkia. Hakijalla ei ole subjektiivista oikeutta saada haluamaansa tulkkia, vaikka Kelan on huomioitava tulkkauspalvelulain 10 §:n mukaisesti hakijan yksilölliset tarpeet.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että asiassa ei ole syntynyt yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaista syrjintäolettamaa kohtuullisten mukautusten epäämisestä.

Johtopäätös

Edellä todetuin perustein yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei saadun selvityksen perusteella ole objektiivisesti arvioiden aiheutta olettaa Kelan kohdelleen hakijaa yhdenvertaisuuslain 8 §:ssä tarkoitetun syrjinnän kiellon vastaisesti. Näin ollen hakijan hakemus on hylättävä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 1, 2, 8, 10, 13, 15, 20 ja 28 §

Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta (133/2010) 5, 7 ja 10 §

Hallintolaki (434/2003) 7 § 1 momentti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Outi Anttila (puheenjohtaja), Merja Heikkonen, Satu Honkala, Husein Muhammed ja Niina Mäntylä. Asian esittelijä Julia Puumalainen.